

Ympäristönsuojelun asioita tiedoksi

RAKYL 26.01.2022 § 16
51/11.03.04/2022

Valmistelijat

Ympäristöpäällikkö Matti Rautiainen, matti.rautiainen@savonlinna.fi
puh. 044 417 4685
ja toimistosihteeri Pasi Turtiainen, pasi.turtiainen@savonlinna.fi
puh. 044 417 4688

Selostus

VESIASIAT

Savonrannan jätevedenpuhdistamon velvoitetarkkailun tulokset, joulukuu 2021

Ympäristöluvan mukaiset puhdistusvaatimukset ovat:

	Pitoisuus	Puhd.teho	Laskentajakso
BOD _{7ATU}	≤ 15 mg O ₂ /l	≥ 92%	1/2 vuosika.
Fosfori	≤ 0,8 mg/l	≥ 92%	1/2 vuosika.
COD _{Cr}	≤ 125 mg/l	≥ 75%	1/2 vuosika.
Kiintoaine	≤ 35 mg/l	≥ 90%	1/2 vuosika

Ramboll Finland Oy on toimittanut kuormitustarkkailun tulokset Savonrannan jätevedenpuhdistamon toiminnasta näytteenottopäivältä **19.12.2021**:

Määritykset	Tuleva	Lähtevä	Yksikkö	Puhd.teho%
Escherichia coli		58000	mpn/100ml	
Lämpökestoiset, kolimuotoiset bak.			pmy/100ml	
Suolistoperäiset enterokokit		3900	pmy/100ml	
Ammoniumtyppi	35	22	mg/l	37
Nitraattityppi		8,2	mg/l	
Kokonaistyyppi	81	36	mg/l	56
Kokonaisfosfori	18	0,63	mg/l	97
Kokonaisfosfori, liukoinen		0,12	mg/l	
Kiintoaine	1200	11	mg/l	99
pH	7,1	7,1		
Sähkönjohtavuus	62	56	mS/m	
Alkaliteetti	4,8	2,1	mmol/l	
BHK _{7ATU}	730	8,1	mg/l	99
COD _{Cr}	1200	40	mg/l	97
Virtaama			m ³ /d	
Lämpötila			°C	
Alumiini		1500	µg/	
Rauta			µg/l	

Metsä Wood Oy:n Punkaharjun tehtaiden jätevedenpuhdistamon velvoitetarkkailun neljännesvuosiyhteenveto, loka-joulukuu 2021 ja vuosiyhteenvetoraportti vuodelta 2021

Quant Finland Oy otti jätevedenpuhdistamolle tulevasta ja sieltä lähtevästä vedestä kaksi kokoomanäytettä (3.11. ja 15.12.), jotka analysoitiin Saimaan Vesi- ja Ympäristötutkimus Oy:n laboratoriossa.

Puhdistamolta johdetun jäteveden määrä oli loka-joulukuussa 7 172 m³ (78 m³/d).

Jätevedenpuhdistamon puhdistustehot (%) olivat:

	COD _{Cr}	BOD _{7ATU}	kok. P	kok. N	kiintoaine
4. vuosineljännes	19	0,5	77	5,7	76

Jätevedenpuhdistamon vesistökuormitus (kg/d) oli:

	COD _{Cr}	BOD _{7ATU}	kok. P	kok. N	kiintoaine
4. vuosineljännes	261	151	0,09	0,39	5,6
lupamääräys / 3 kk	250	-	0,2	-	-
koko vuoden keskimääräinen kuormitus	323	179	0,13	0,55	6,1

Kemiallisen hapenkulutuksen ja kokonaisfosforin vesistökuormitukset alittivat jaksolle asetetut raja-arvot.

Päästötarkkailu vuonna 2021:

Puhdistamolle tulevasta ja lähtevästä jätevedestä otettiin vuonna 2021 velvoitetarkkailunäytteet kahdeksan kertaa. Vaneritehtaan hautomoaltaan tyhjennysvaiheen 23. - 31.7.2021 aikana tehtaalla otettiin henkilökunta otti puhdistamolta lähtevästä jätevedestä päivittäin kokoomanäytteet. Kertopuutehtaan altailla jätevedet johdettiin vaneritehtaalalle, joten kertopuutehtaan hautomoaltailla ei tyhjenetty jätevettä vesistöön.

Puhdistamon ylijäämälietteestä sekä koivu- ja kuusitukkihautomoiden pohjalietteistä otettiin näytteet 20.5.2021.

Vuonna 2021 puhdistamolle johdettiin jätevettä 376 909 m³ eli 1 033 m³/d. Vesimäärä oli pienempi kuin vuonna 2020 (385 359 m³). Puhdistamolta vesistöön johdetun jäteveden määrä oli yhteensä 44 652 m³ (122 m³/d) eli vain 12 % käsitellyn jäteveden määrästä. Loput käsitellystä jätevedestä käytettiin uudelleen. Kesän kertopuu- ja vaneritehtaiden altaiden tyhjennysvaiheessa vesistöön johdetun jäteveden määrä oli yhteensä 4 678 m³.

Metsä Wood Oy:n Punkaharjun tehtaiden jätevedenpuhdistamon vuoden 2021 tarkkailutulosten perusteella laskettu vuosineljänneksen käsittelyteho oli kokonaisfosforin (kok. P) osalta keskimäärin kohtalainen ja kemiallisen hapenkulutuksen (COD_{Cr}) osalta melko huono. Biologisen hapenkulutuksen (BOD_{7ATU}) puhdistehon vuosikeskiarvo oli negatiivinen.

Jätevedenpuhdistamon vuosineljänneksen suhteelliset käsittelytehot (%) vuonna 2021 olivat:

	COD _{Cr}	BOD _{7ATU}	kok. P	kok. N	kiintoaine
1. vuosineljännes	16	5,6	66	41	81
2. vuosineljännes	7,8	-6,7	63	17	89
3. vuosineljännes	17	-5,0	83	54	86
4. vuosineljännes	19	0,5	77	5,7	76
Vuosikeskiarvo	15	-1,4	72	29	83

Ympäristölupapäätöksen lupamääräysten mukaan jätevesien mukana vesistöön joutuvat suurimmat päästöt lasketaan kolmen kuukauden keskiarvona kalenterivuorokautta kohden. Ohitusjuoksutusten, ylivuotojen ja häiriötilanteiden päästöt luetaan mukaan päästöihin. Hautomoiden vuotuisen tyhjennyksen aiheuttama jätevesistökuormitus jaetaan 3. ja 4. vuosineljänneksen kesken ja huomioidaan jaksojen kuormituslaskennassa. Puhdistamon lupaehdoissa neljännesvuosijaksolle asetetut luparaja-arvot kokonaisfosforin osalta (kok. P) saavutettiin kaikilla neljännesvuosijaksoilla. Kemiallisen hapenkulutuksen (COD_{Cr}) neljännesvuosijaksolle asetettu lupa-arvo saavutettiin 3. vuosineljänneksellä.

Jätevedenpuhdistamon vuosineljänneksen vesistökuormitukset (kg/d) vuonna 2021 olivat:

	COD _{Cr}	BOD _{7ATU}	kok. P	kok. N	kiintoaine
1. vuosineljännes	550	300	0,20	0,50	12
2. vuosineljännes	310	170	0,12	0,86	2,7
3. vuosineljännes	171	97	0,10	0,44	4,0
4. vuosineljännes	261	161	0,09	0,39	5,6
Lupaehto / 3kk	250	-	0,2	-	-
Koko vuoden keskim. kuormitus	323	179	0,13	0,55	6,1

Jätevedenpuhdistamolta Pihlajaveteen vuosina 2012 - 2021 kohdistuneet keskimääräiset vesistökuormitukset (kg/d) olivat:

	COD _{Cr}	BOD _{7ATU}	kok. P	kok.N	kiintoaine
2012	114	58	0,061	0,27	5,1
2013	147	84	0,115	0,31	5,2
2014	113	49	0,050	0,22	2,8
2015	141	87	0,060	0,27	3,8
2016	111	66	0,040	0,26	3,3
2017	92	54	0,029	0,24	2,2
2018	22	118	0,076	0,36	5,3
2019	106	59	0,031	0,28	3,8
2020	157	95	0,052	0,28	3,1
2021	323	179	0,13	0,55	6,1
Keskim.	152	85	0,064	0,30	4,1

Vuonna 2021 jätevedenpuhdistamon vesistökuormitukset olivat kaikilta osin korkeampia kuin vuosina 2012 - 2021 keskimäärin.

LUONNONSUOJELUASIAT

Etelä-Savon ELY-keskuksen päätös 29.12.2021 / poikkeaminen luonnonsuojelulain 39 §:n mukaisesta rauhoitettujen eläinten häiritsemiskiellosta saimaannorpan osalta

Itä-Suomen yliopisto on hakenut muutosta ELY-keskuksen päätökseen ESAELY/747/2018 saimaannorpan häiritsemiseen tutkimustoiminnan aikana vuosina 2019 – 2025. Tutkimushankkeissa yliopisto on jatkanut norppien pesäpaikoiksi soveltuvien apukinosten ja keinopesien kehitystyötä sekä saimaannorpan käyttäytymistutkimuksia.

Voimassa olevan luvan mukaan keinopesät voidaan asentaa vuosittain 1.12. – 10.2. välisenä aikana. Yliopisto on hakenut päätökseen muutosta siten, että keinopesät voitaisiin asentaa paikoilleen myös avoveteen, jolloin jään muodostuessa pesäpaikalle ei tarvitsisi enää mennä pesän asentamista varten. Tämä hyödyntäisi myös norppia hyvin heikkojäisinä talvina, jolloin asennus saattaisi jääaikaan olla mahdotonta. Tämän vuoksi yliopisto pyytää lupaa asentaa keinopesät vuosittain 1.5. alkaen. Samalla yliopisto pyytää, että luvasta poistettaisiin velvollisuus ilmoittaa keinopesien rakentamisen aloittamisesta pitää ilmoittaa Itä-Suomen poliisilaitokselle.

ELY-keskus muuttaa päätöstä siten, että keinopeät voidaan asentaa vuosittain 1.9. – 10.2. sekä poistaa pesien rakentamisen aloittamista koskevan ilmoitusvelvollisuuden Itä-Suomen poliisilaitokselle.

MUUT ASIAT

Itä-Suomen aluehallintoviraston päätös 11.1.2022

Suomen luonnonsuojeluliitto ry:n Etelä-Savon luonnonsuojelupiiri ry on toimittanut Etelä-Savon ELY-keskukseen 13.10.2020 vesilain 14 luvun 4 § mukaisen hallintopakkohakemuksen ja ympäristönsuojelulain 175 § ja 135 § mukaisen hallintopakkohakemuksen koskien Finavia Oy:n lentokentän toimintaa ja siellä toteutettuja toimenpiteitä. ELY-keskus on siirtänyt 15.10.2020 hakemuksen vesilain mukaisten vaatimusten osalta käsiteltäväksi Itä-Suomen aluehallintovirastoon.

Hakija on katsonut menettelyn Savonlinnan lentokentällä rikkovan vesilakia ja vaatinut, että lupaviranomainen keskeyttää ojitukset ja edellyttää asianmukaista ojitusmenettelyä. Lisäksi lupaviranomaisen tulee huolehtia, että tehdyt ojitukset vastaavat ympäristöluvan lupaehtoja.

Lupaviranomaisen tulee myös selvittää ja yksilöidä voimassa olevat lupaehdot, mikäli lupaehdot tulevat voimassa olevasta ympäristöluvasta. Jos tehdyt toimet eivät vastaa ympäristöluvassa kuvattua ojitusta, tulee vuoden 2020 aikana aloitetun ojitushankkeen ojat saattaa vastaamaan lupaehtoja, jollei lupaehdot ole nykyistä menettelyä ympäristön kannalta katsoen huonommat.

Päätöksen mukaan aluehallintovirasto ei tutki vaatimuksia ojitusten sisällyttämisestä Savonlinnan lentokentän ympäristöluvan. Muutoinkin aluehallintovirasto jättää toiminnan ympäristöluvan ja sen noudattamiseen kohdistuneet vaatimukset tutkimatta.

Aluehallintovirasto on tutkinut ja hylännyt vaatimukset koskien ojitusten keskeyttämistä ja ojitusmenettelyn edellyttämistä.

Aluehallintovirasto toimii vesilain 1 luvun 7 §:n nojalla vesilain mukaisena lupaviranomaisena, joka ratkaisee hakemuksesta vesilain 3 ja 14 luvun nojalla vesilain mukaiset lupa- ja hallintopakkoasiat. ELY-keskukset ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiset toimivat ympäristönsuojelulain 23 §:n nojalla ympäristönsuojelulain mukaisina valvontaviranomaisina, jotka ratkaisevat ympäristönsuojelulain 175 §:n nojalla myös

ympäristönsuojelulain mukaiset hallintopakkoasiat. Aluehallintovirastolla ei ole toimivaltaa tutkia vaatimuksia, jotka kohdistuvat lentokentän ympäristöluvan noudattamiseen. Aluehallintovirasto ei voi antaa hallintopakkomääräyksiä laillisen tilan palauttamiseksi ympäristönsuojelulain nojalla.

Aluehallintovirasto on tutkinut, ovatko hakemuksen kohteena olevat ojitustoimenpiteet edellyttäneet vesilain mukaista ojitusmenettelyä ja onko laillisen tilan palauttamiseksi annettava velvoitteita vesilain nojalla. Aluehallintovirasto on tulkinnut hakijan tarkoittaneen ojitusmenettelyllä vesilain mukaisia ennakoivalvontakeinoja, joita ovat vesitalouslupa, ojitustoimitus ja ojitusilmoitus.

Asiassa saadun selvityksen mukaan Savonlinnan lentokentällä tehtyjen ojitustoimenpiteiden tarkoituksena on ollut ympäristöluvanvaraisesta lentokentän toiminnasta aiheutuvan vesistökuormituksen vähentäminen. Lentokenttäalueen ojiin on tehty tätä varten uusia patorakenteita ja vanhoja patorakenteita on korotettu. Lisäksi on tehty uutta ojaa aitalinjan kuivattamiseksi. Uudesta ojasta ei ole suoraa yhteyttä vesistöön.

Ojitusta koskevan sääntelyn eräänä lähtökohtana on kiinteistönomistajan oikeus ryhtyä toimenpiteisiin kiinteistön käyttöä haittaavan veden poistamiseksi. Uuden ojan tekeminen ja olemassa olevien ojien kunnostaminen on ollut tarpeen lentokentän hoidon ja ylläpidon kannalta. Tehdyt toimenpiteet ovat olleet vähäisiä ja ne ovat kohdistuneet ojitajan omalle kiinteistölle. Ojitukselta ei ole aiheutunut vesitalouslupaa edellyttävää pilaantumista vesialueella tai vesistön muuttumista. Lentokentän toiminnassa käytettävien kemikaalien mahdollinen kulkeutuminen ojien kautta vesistöön ei ole ojituksesta vaan lentokentän toiminnasta aiheutuvaa päästöä vesistöön. Ympäristöluvanvaraisen toiminnan päästöistä, niiden ehkäisemisestä ja rajoittamisesta määrätään tarvittaessa ympäristöluvassa. Aloite lentokentän ympäristöluvan muuttamiseksi on tällä hetkellä vireillä aluehallintovirastossa.

ELY-keskus on vesilain valvontaviranomaisena ja ojitusilmoituksen osalta toimivaltaisena viranomaisena katsonut, että hanke ei edellytä vesilain 5 luvun 3 §:n nojalla vesilain mukaisen luvan hakemista tai 4 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan ojitusilmoituksen tekemistä. Ojitukselta ei ole vesilain 2 luvun 7 §:n vastaisesti aiheutunut yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Näin ollen ojitustoimenpiteet eivät ole olleet vesilain vastaisia. Aluehallintovirastolla ei siten ole edellytyksiä antaa määräyksiä vesilain vastaisen menettelyn oikaisemiseksi.

Esittelijä

Ympäristöpäällikkö Matti Rautiainen, matti.rautiainen@savonlinna.fi
puh. 044 417 4685

Päätösehdotus

Lautakunta päättää, etteivät edellä olevat asiat anna aihetta ottaa niitä erikseen käsiteltäväksi, ja merkitä asiat tiedoksi.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.